

«Veivalg for fremtidig kirkeordning»

Hørings svar fra Tjensvoll menighet, Stavanger Domprosti, Stavanger bispedømme.

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordning med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettadressen: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Hørings svar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet:	Tjensvoll menighet
Adresse:	Postboks 201, 4001 Stavanger
Kontaktperson:	Helge Helgesen, sokneprest, tlf. 413 09 611

Hørings svarene fra Tjensvoll menighet ble **vedtatt i menighetsrådet** 22. april 2015, som **MR-sak 33/15**.

Hørings svarene:

1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar:

Tjensvoll menighetsråd (heretter forkortet **MR**) heller mot Kirkerådets flertallssyn på dette spørsmålet. Men først må kirken bestemme seg for hvor mange nivå kirken bør ha!

MR finner det derfor vanskelig å besvare spørsmålet om fordelingen av oppgaver og myndighet mellom de ulike nivåer, før antallet nivå er avklart. Når organisasjonen er fastsatt, kan dette spørsmålet besvares mer endelig.

De fleste Lutherske kirker i verden, av nasjonale størrelser, opererer med **4 nivå**, og ikke 3, som Kirkerådet selv har vedtatt i 2005, KM 8-05, og som rådet også antyder i spørsmålstillingen:

- Lokalt:	sokn, prestegjeld	menighetsråd
- Distrikt:	prosti, distrikt	prostiråd
- Regionalt:	bispedømme, synode	bispedømmeråd
- Nasjonalt:	kirkemøte, generalforsamling	kirkeråd

Vi tror at kirken er best tjent med å ha **4 nivå**. Og særlig er det viktig at kirken har **et mellomnivå** mellom sokn og bispedømme, slik enkelte fellestråd i dag har fungert som (i større kommuner).

Svaret må for øvrig sees i sammenheng med svaret på spørsmål 6, 14 og 15.

2. Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: **Nei!** Alternative ordninger kan være minst like gode for å sikre en bred folkekirke!

- Å videreføre dagens finansieringsordning er å videreføre status quo i den gamle statskirkeordningen. Å bli stående ved nåværende finansieringsordning stiller derfor spørsmål om i hvilken grad kirken er eller vil bli frigjort fra staten, og til om endring av forholdet stat/kirke i det hele tatt var en god idé?

- Vi tror det er uheldig å gjøre fremtidens DnK for avhengig av de midler som til enhver tid bevilges fra stat/kommune. Vi tror ikke disse midlene vil øke i årene fremover, og gjennom det gi kirken tilstrekkelig rom til sine oppgaver.
- I tillegg til dagens finansiering fra stat/kommune, bidrar også menighetene selv med midler gjennom gaver, kollekter, givertjeneste (jmfr. side 32 i høringsnotatet). MR tror denne delen vil måtte øke om kirken fortsatt skal være avhengig av finansiering fra stat/kommune som hovedinntektskilder. Men en slik økning vil være meget uheldig; skape store forskjeller på sikt, og ikke bidra nevneverdig til å bevare eller styrke kirken i utkantene. – D.v.s., om det da ikke opprettes en sentral forvaltning også av deler av disse midlene.

3. Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

Målet for kirken må være; en kirke som i størst mulig grad blir selvfinansiert og kan stå på egne ben! MR går derfor inn for **en kombinasjonsløsning**, som også ble foreslått i NOU 2006: *Staten og Den norske kirke*, om enn på en litt annen måte:

- Staten og kommunene bør fremdeles **bidra med støtte til vedlikehold av kirkebygg og kirkegårder/gravlunder**, særlig for det som er/blir klassifisert som kulturminner. - Størrelse og ansvarsdeling mellom statlig og kommunal støtte når det gjelder denne delen av finansieringen av kirken bør fremforhandles.
- Vedlikehold av gravlundene blir i dag finansiert av kommunene, gjennom overføringer til Fellesrådene. Men dette bør kommunene i fremtiden kunne drifte selv, i hvert fall gravlundene som ikke er tilknyttet en kirke.
- **Den daglige drift av kirken/menighetene**; satsingsområder, lokaler, lønninger osv, så bør disse i størst mulig grad finansieres av kirkens medlemmer selv gjennom **en medlemsavgift**.

MR foreslår at kirkemedlemmene betaler en **medlemsavgift**.

For å vise et større potensiale, anføres det som **et eksempel her**, at denne medlemsavgiften godt kan være **tilnærmet en fagforeningsavgift**, og bli trukket over lønningsslippen med samme fritak for skatt som for fagforeningsavgiften.

Det kan etableres egne regler (avgifter) for barn (0-18), studenter, pensjonister, arbeidsledige/uføre o.s.v.

Et regneeksempel:

Det er pr. i dag 2 380 023 medlemmer i DnK, mellom 18-67 år. Av disse er ca 1,4 mill. i lønnet arbeid.

Hvis disse betalte **7000 i medlemsavgift pr. år**, trukket over lønn, vil dette alene utgjøre vel **9,8 milliarder kroner** i inntekt for kirken. – Foruten at man selvsagt også bør kunne hente inn betydelige midler fra gruppene med alternativ medlemsavgift (jmfr. ovenfor).

Til sammenligning utgjør det samlede bruttobudsjettet fra Staten til drift av Den norske kirke i 2015, **kr 1.974.191.000**. Det sies at **støtten** fra kommunene til Den norske kirke utgjør ca det dobbelte av dette (opplysning fra kirkerådet, side 31 i høringsnotatet). Men samlet støtte fra kommunene vil for 2015 utgjøre ca 2,5 milliarder kroner (budsjett).

De totale utgiftene til drift av DnK utgjør ca **kr 4,5 til 5 milliarder i 2015**. - I disse midlene er imidlertid ikke investeringer inkludert.

- M.a.o. er 9,8 milliarder det dobbelte av hva kirken vil trenge til drift på dagens nivå. Og da, uten at medlemsavgiften fra «andre» grupper er tatt med. – Det betyr at medlemsavgiften kan være langt lavere, selv om kirken også overtar investeringsbudsjettene selv.

- Om kommunene overtar driften av gravlundene (de offentlige), vil også dette innebære en betydelig reduksjon av det samlede inntektsbehovet for kirken.

Vi tror kirken er best tjent med å gi seg selv stort handlingsrom, ikke bare for å tenke vedlikehold av dagens nivå, men for å tenke videre utvikling og ekspansjon. Og dette handlingsrommet har kirken god mulighet til å innhente gjennom ordningen som er foreslått som eksempel her.

Livssynsavgift kan være en mulig ordning. Men vi er da redd for at en politisk styring av nivået på denne vil begrense handlingsrommet og gi kirken strammere vilkår, slik tilfellet er for støtten fra stat og kommuner i dag.

Eventuelt kunne en **livssynsavgift kombineres med en mindre medlemsavgift**.

- I forhold til en isolert medlemsavgift kan det absolutt knyttes **en viss usikkerhet** til om medlemmene er villig til å betale en medlemsavgift som foreslått. Faren for utmelding for å «slippe unna», er absolutt til stede, om ikke kirken i tilstrekkelig grad når frem med fordelene ved å være medlem.
- Her har livssynsavgiften fordelene ved at den garanterer for at alle blir trukket, uansett tilhørighet.
- Uansett er dette spørsmål som bør analyseres og gjennomdrøftes nøye, før eventuelle beslutninger tas.

MR mener at **en større medlemsavgift eller en kombinasjonsløsning** er veien som best vil sikre kirken betydelige inntekter, og sette den godt i stand til å utføre sine oppgaver som folkekirke!

4. Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

MR mener at dette først og fremst kan skje gjennom å opprette **én organisasjons- og arbeidsgiverlinje**.

- En todelt arbeidsgiverlinje i kirken er både kunstig og uheldig! - Og lite økonomisk ved at man har overlappende styring på forskjellige fronter og nivåer i kirken!

5. Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

MR støtter Kirkerådets vurdering om at en fullstendig gjennomgang av soknestørrelse kan gjøres senere. (Blant annet når antall nivå er etablert).

6. Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: **Nei.**

Men Fellesrådets funksjon og sammensetning kan absolutt videreføres inn i et nytt mellomnivå (prostinivå)!

- Skal kirken beholde sin eksistens som en episkopal kirke, så må dette skje ved at soknet/sokneråd, **prostiet/prostiråd**, bispedømmet/bispedømmeråd, kirkemøtet/kirkeråd blir kirkens organisasjon (og arbeidsgiverlinje).
- Denne modellen forutsetter at det opprettes **et råd også på prostinivå (mellomnivå)**, noe kirken ikke har pr. i dag.
- Et slikt Prostiråd bør bestå av prosten, representanter fra MR'ene i prostiet, og som sådan kunne erstatte Fellesrådene. – Og man bør da også innlemme kirkevergefunksjonen i et slikt prostiråd!

- I de største byene vil et slikt Prostiråd bli en mindre enhet enn Fellesrådet er pr. i dag.
- På landsbygda vil Prostirådet utgjøre en større enhet enn Fellesrådene er pr. i dag.
- Kirken bør også etablere ordning med daglige ledere på alle nivå, slik tilfellet er for noen nivåer i kirken i dag.
- Kirken får da følgende rådsstruktur:
  - Sokneråd - med sokneprest og daglig leder.
  - Prostiråd - med prost og daglig leder (kirkevergen).
  - Bispedømmeråd - med biskop og daglig leder (stiftsdirektøren).
  - Kirkeråd – med kirkerådslederen og daglig leder (kirkedirektøren).

Med en slik arbeidsgiverlinje vil det selvsagt være nødvendig å gjennomgå fordelingen av de ulike oppgaver og myndighet på nytt, i forhold til hva som er mest tjenlig for kirken (jmfr. spørsmål 1).

7. Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Se svar under spørsmål 6!

8. Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Se svar under spørsmål 6!

9. Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Jmfr. svaret under spørsmål 6!

Nei! – Det som i dag faller under Fellesrådets ansvarsområde, bør i fremtidens kirke legges til Prostirådet (det nye mellomnivået)!

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Slik som i dag, ved at MR er soknets besluttende og styrende organ.

Og ved at en daglig leder er saksbehandler, og forestår den daglige drift på det administrative og forretningsmessige område.

- Hovedregelen bør være at daglig leder ivaretas av en fast ansatt i egen stilling.
- Men dette avhenger av soknets størrelse:
  - For betjening av mindre sokn, kan det være tjenlig at en daglig leder betjener flere sokn, eller at daglig ledelse ivaretas av sokneprest (Jmfr. Kirkerådets vurdering, pnkt. 1A og 2A).
- Ingen på soknenivået bør ha noen form for arbeidsgiveransvar!

Soknepresten ivaretar den åndelige ledelse av menigheten, inkludert den daglige ledelse av det menighetsbyggende arbeidet.

11. Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: MR stiller seg bak Kirkerådets flertallssyn, punkt A!

Men biskopen bør også kunne føre åndelig tilsyn med andre ansatte i kirken.

12. Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: MR har ikke i denne omgang eget syn på dette. Se ellers svaret på spørsmål 11.

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Kirkerådets flertallsvurdering virker spennende, men MR avventer egen høring om dette, som Kirkerådet antyder i Høringsnotatet, side 59.

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: MR støtter her KR's flertallsvurdering, punkt A.

15. Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Oppgavene for bispedømmerådet bør videreføres som i dag, med følgende tillegg:

Bispedømmerådet bør også ansette og ivareta arbeidsgiveransvaret for prostene, daglige ledere og øvrige ansatte i kirken fra bispedømmenivå og nedover.

- Det forutsettes at kirken har 4 nivåer (jmfr. pnkt. 1).

16. Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: **Ja!**

MR støtter flertallet i Kirkerådet, punkt A! – (Jmfr. ellers spørsmål 15)

- Med forbehold om at soknet beholder mulighet til å opprette egne stillinger!
  - o En slik mulighet henger nøye sammen med kirkens manglende inntekter (pr. i dag) til å ivareta de lokale behov.
  - o Dette er derfor også et spørsmål som bør gjennomdrøftes i sammenheng med valget av finansieringsmodell (jmfr. pnkt 2). Skal det være slik også i fremtidens kirke, at den lokale menighet må ansette egne folk på ulike områder?

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: MR har her følgende forslag:

- Kirkerådet bør være arbeidsgiver for biskoper og øvrige ansatte over bispedømmenivå.
- Bispedømmerådet bør være arbeidsgiver for alle på dette nivået og nedover, foruten biskop.
- Noen arbeidsgiveroppgaver kan med fordel delegeres ned til mellomnivået, til prostirådet!

MR mener også at det utvikles gode ansettelsesprosedyrer, der de lavere nivåene blir hørt (tilnærmet de som i dag gjelder for sokneprester), og at disse blir gjeldende ved ansettelser av alle kirkelige medarbeidere.

Det vil si:

- Intervjurunde.
- Menighetsrådet får høring- og uttalerett på alle stillinger som gjelder soknet.
- Prostirådet får innstillingsrett for uviglede stillinger!
- Prost og biskop samlet får innstillingsrett for alle vigslede stillinger!
  - o Herigjennom kan vigslede stillingers særstilling vernes.
- Bispedømmerådet avgjør!

18. I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Dette bør som hovedregel ikke skje! (Jmfr. for øvrig svaret på spørsmål 16).

- Organiseringen av arbeidsgiveransvaret bør være den samme for hele kirken.
- En del av den daglige håndteringen bør kunne delegeres til mellomnivået.

19. Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslende tjenester?

Svar: Gjennom ordinasjon og vigsling, og gjennom biskopens (og prestens) hyrdeansvar.

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: MR støtter Kirkemøtets vurdering om å videreføre funksjoner som i dag.

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

MR mener at Kirkerådets sammensetning bør være slik at også Preses for biskopene blir fast medlem i rådet.

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar:

MR støtter her det ene mindretallet i Kirkerådet, punkt 1B, om at Bispemøtet blir ansvarlig for saksforberedelser og oppfølging, samt avgir innstilling direkte overfor Kirkemøtet i lære- og liturgisaker! - Det er viktig for kirken at den høyeste teologiske kompetansen i kirken blir synlig og får økt betydning i lære- og liturgisaker.

23. Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

MR mener at Kirkerådet bør ivareta arbeidsgiverfunksjonen for biskopene, men at det da er viktig at preses også sitter i rådet (jmf. spørsmål 21). – Bispemøtet bør også være involvert i arbeidsgiverforhold som gjelder den enkelte biskop.

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: MR stiller seg her bak Kirkerådets vurderinger, punktene 1A, 2, og 3A.
Likevel med den endring at også Preses blant biskopene får sete i Kirkerådet.

25. Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

MR stiller seg bak KR's vurdering om at denne funksjonen for fremtiden ivaretas av Bispemøtet.

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: MR har ingen egen formening om dette spørsmålet i denne omgang.

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

MR mener at hele ordningen med eget ungdomsdemokrati og Ungdommenes kirkemøte bør avvikles! - Særlig hvis ungdommenes representasjon i ulike råd skal ivaretas med kvoteprosent.

- Det bør arbeides med å få en større ungdomsrepresentasjon på alle nivåer i kirken.
- Men dette bør også være tilstrekkelig. En egen «organisasjon» kan fort bidra til å stille ungdommen på sidelinjen av kirkens liv og kirkens øvrige organer og nivåer.